

18.6.2020

Tilapäisen valiokunnan kokous nro 1

Aika: torstai 18.6.2020 klo 9.00 – 9.35

Paikka: Teams-kokous

Läsnä	Puheenjohtaja	Aki Nevalainen
	Jäsen	Tapani Rantajääskö
	Varajäsen	Tarmo Salonen
	Sihteeri	Hanna-Maria Grandell, vs. hallintojohtaja
Poissa	Jäsen	Veli-Matti Junnola
	Jäsen	Milja Nikka

Käsitellyt asiat

1. Järjestäytyminen

Todettiin läsnäolijat sekä kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Todettiin tilapäisen valiokunnan toimeksianto. Epäluottamuksen syynä aloitteen mukaan on se, että nykyiset erotettaviksi ehdotetut luottamushenkilöt on KHO:n päätöksen jälkeen valinnut kokoonpanoltaan nykyisestä valtuustosta poikkeava valtuusto.

Liitetään asiasta tullut aloite pöytäkirjan liitteeksi (Liite 1).

2. Sihteerin valinta

Päätettiin yksimielisesti valita tilapäisen valiokunnan sihteeriksi vs. hallintojohtaja Hanna-Maria Grandell.

3. Prosessikuvaus ja aikataulutus

Käytiin läpi tilapäisen valiokunnan prosessikuvaus ja aikataulutus.

Liitetään prosessikuvaus ja aikataulutus pöytäkirjan liitteeksi (liite 2).

4. Listaus kuultavista luottamushenkilöistä

Käytiin läpi listaus kuultavista luottamushenkilöistä.

Liitetään listaus pöytäkirjan liitteeksi (liite 3).

18.6.2020

Kuuleminen ei koske tarkastuslautakuntaa eikä keskusvaalilautakuntaa

5. Kuulemiskirjeen laadinta erotettaviksi ehdotetuille luottamushenkilöille

Käytiin läpi kuulemiskirjeluonnos ja todettiin se asianmukaiseksi.

Kuulemiskirje liitetään pöytäkirjan liitteeksi (liite 4).

6. Kuulemiskirjeen lähettäminen

Kuulemiskirje lähetetään saantitodistusta käyttäen kunnantoimistolta torstaina 25.6.2020.

7. Seuraavasta kokouksesta sopiminen

Päätettiin pitää seuraava kokous 28.7.2020 klo 9:00 Teams-kokouksena.

8. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 9:35. Päätettiin, että kaikki läsnäolijat allekirjoittavat pöytäkirjan

Liite 1: Aloite tilapäisen valiokunnan perustamiseksi

Liite 2: Prosessikuvaus ja aikataulutus

Liite 3: listaus kuultavaista luottamushenkilöistä

Liite 4: Kuulemiskirje

Pöytäkirjan allekirjoitus

Aki Nevalainen
Puheenjohtaja

Tapani Rantajääskö
Jäsen

Tarmo Salonen
Varajäsen

Hanna-Maria Grandell
vs. hallintojohtaja, sihteeri

ALOITE TOIMIELINTEN EROTTAMISESTA EPÄLUOTTAMUKSEN PERUSTEELLA

Kuntalain 34 §:n mukaan:

"Valtuusto voi erottaa kunnan, kuntayhtymän ja kuntien yhteiseen toimielimeen valitseman luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Valtuusto voi erottaa valtuuston ja valitsemansa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljäsoosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen. Päätöksen tekemiseen vaaditaan valtuuston enemmistöpäätös."

Kittilän kunnanvaltuusto on kokouksessaan 11.11.2019 valinnut jäsenet ja puheenjohtajiston valtuuston jäljellä olevan toimikauden loppuun saakka kunnanhallitukseen, sosiaali- ja terveystalokuntaan, tekniseen lautakuntaan, rakennus- ja ympäristölautakuntaan, koululautakuntaan sekä vapaan sivistystyön lautakuntaan.

Esitämme, että kaikki edellä mainitut 11.11.2019 valtuuston kokouksessa valitut toimielinten luottamushenkilöt erotetaan sekä toimielinten puheenjohtajistot, koska ne eivät nauti meidän luottamustamme. Vaadimme, että kunnassa ryhdytään valmistelevaan pikaisesti Kuntalain 35 §:n mukaisen tilapäisen valiokunnan perustamista asiaa valmistelevaan.

Perusteluina epäluottamukseen esitämme seuraavaa:

Valtiovarainministeriö on päätöksellään 19.6.2018 pidättänyt Kittilän kunnan luottamustoimista 20 päätöksessä lueteltua luottamushenkilöä kuntalain 109 a §:n 4 momentin perusteella siihen saakka, kunnes kyselyä luottamushenkilöitä vastaan nostetut syytteet päätöksessä mainituissa rikosasioissa on käsitelty lainvoimaisella tuomiolla toimivaltaisessa tuomioistuimessa. Päätös on määrätty heti täytäntöön pantavaksi.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 21.4.2020 määrännyt, että valtiovarainministeriön päätöksen voimassaolo lakkaa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä lukien. Päätöksen perusteluina KHO toteaa mm. seuraavaa:

"Korkein hallinto-oikeus katsoo, että käräjäoikeuden vailla lainvoimaa olevan tuomion lopputulosta on tässä tapauksessa pidettävä tällaisena laissa tarkoitettuna huomioon otettavana seikkana. Valtiovarainministeriön toimivallan käytön viimesijaisuuden ja välttämättömyyden

vaatimukset eivät tällöin kohdistu vain päätöksentekohetkeen, vaan luottamustoimesta pidättämisen perusteiden olemassaoloa on välttämättä arvioida myös olosuhteiden muuttuessa.

Tätä tulkintaa puoltavat kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 49 §:n ja valtion virkamieslain 40 §:n 4 momentin säännökset, joiden mukaan virantoimituksesta pidättämisestä päättäneen toimielimen tai viranomaisen tulee seurata virantoimituksesta pidättämisen perusteita ja olosuhteiden muututtua tarvittaessa tehdä asiassa uusi päätös. Korkein hallinto-oikeus katsoo, että luottamustoimesta pidättämistä koskevien säännösten tarkoitus ja systemaattisuus sekä toimenpiteen ankaruus ja tähän liittyvä luottamushenkilöiden oikeussuojan tarve huomioon ottaen myös kuntalain 109 a §:n 4 momentin nojalla tehdyn virantoimituksesta pidättämisen perusteiden täyttymistä on seurattava ja tarvittaessa olosuhteiden muututtua päätettävä virantoimituksesta pidättämisen lopettamisesta.”

”Korkein hallinto-oikeus katsoo, että näissä olosuhteissa asiassa on kunnallisen itsehallinnon suojan näkökulmasta otettava huomioon myös se alkajänne, jota luottamustoimesta pidättäminen koskee. Kaikki syytelissä mainitut teot ovat ajoittuneet vuosille 2013–2015. Luottamustoimista vuonna 2018 pidätetyt luottamushenkilöt on valittu valtuustoon vuoden 2017 kuntavaaleissa. Vireillä olevan rikosoikeudenkäynnin kesto ei tällä hetkellä voida täsmällisesti arvioida. Käräjäoikeuden tuomion johdosta muuttuneissa olosuhteissa hallinnollisen turvaamistoimenpiteen jatkaminen koko oikeudenkäynnin ajan voi tällöin muodostua suhteellisuusperiaatteen valossa kunnallisen itsehallinnon suojan ja luottamushenkilöiden aseman kannalta kohtuuttomaksi.

Edellä mainittujen selkkojen lisäksi korkein hallinto-oikeus toteaa, että Kittilän kunnan esittämän selvityksen perusteella Kittilän kunnan toimintaedellytykset muun ohella kuntien välisessä yhteistyössä ovat luottamushenkilöiden pidättämisen seurauksena heikentyneet. Korkein hallinto-oikeus ottaa myös huomioon, että Anna Mäkelä, jonka irtisanomista koskevaan menettelyyn virkarikossyytteet ovat suurelta osin liittyneet, on tehnyt Kittilän kunnan kanssa lainvoimaisen sovintosopimuksen eikä hän enää toimi Kittilän kunnanjohtajana.

Kun erityisesti otetaan huomioon kunnallisen itsehallinnon suoja sekä tästä johtuva tarve tulkita kuntalain 109 a §:n 4 momentin sääntelyä supistavasti, korkein hallinto-oikeus katsoo, että muuttuneissa olosuhteissa valtiovarainministeriön päätöksessä mainittujen Kittilän kunnan luottamushenkilöiden pidättämistä toimistaan ei ole tässä vaiheessa perusteita pitää kuntalain 109 a §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla välttämättömänä.”

Valtiovarainministeriön olisi pitänyt käräjäoikeuden vapauttavan tuomion jälkeen kesäkuussa 2019 harkita luottamustoimista pidättämistä uudelleen. Valtiovarainministeriön virkamiehet eivät näin toimineet, vaikka kunnanvaltuuston puheenjohtaja Aki Nevalainen ja vs. kunnanjohtaja Antti Jämsen tätä nimenomaisesti kuntaministeri Sirpa Paaterolta pyysivät tapaamisessaan Helsingissä kesällä 2019. VM:n päätöksellä luottamustoimistaan pidätetyt valtuutetut ja varavaltuutetut eivät olleet edelleenkään marraskuussa 2019 päättämässä toimielinten jäsenistä ja puheenjohtajistosta valtuuston loppukauden ajaksi. Luottamustoimista pidättämisellä oli myös vaikutusta valtuuston poliittisiin voimasuhteisiin suhteellisella vaaleilla luottamushenkilöitä toimielimiin valittaessa.

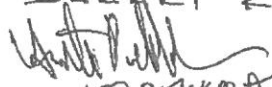
On perusteltua, että kaikkien näiden tapahtumien jälkeen kunnioitetaan kittiläläisten kuntavaaleissa 2017 äänestäneiden tahtoa ja valtuustoon äänimääränsä perusteella päässeet henkilöt myös suorittavat valinnat kunnan toimielimiin.

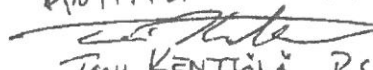
Kittilässä huhtikuun 24. päivänä 2020

Manta Toivonen, Vammisto

RAIJA PELTOLA KD

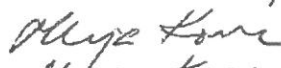

AKI NEVALAINEN, Vammisto
S. KALLIO SDP
SAKARI KALLIO

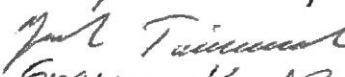

ANTTI PEKKINEN PS

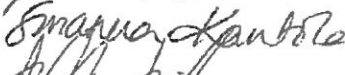

TONI KENTTILÄ PS

Tarmo Salonen PS

TAPANI RANTA-AHTI, KESK
S. KALLIO
SIREKA HANQASVAARA, KESK

Merja Korva, KESK

NUHA TOIVOLA, KESK

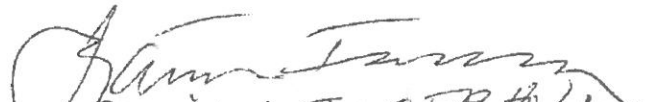

SUSANNA KANKOLA, KESK

PEKKA RAJALA, KESK

Litteet:

- Kuntaliiton muistio 22.10.2018

"Luottamushenkilöiden erottaminen epäluottamuksen perusteella"

Jarmo Tamm
JARI FAGERHOLM

ERKKI A.

AKSELI ERKKILÄ, KL
Leena Mäntymäki
VUOKKO MÄNTYMÄKI

Luottamushenkilöiden erottaminen epäluottamuksen perusteella

1. Lainsäädäntö

Kuntalaki 34 §

Valtuusto voi erottaa kunnan, kuntayhtymän ja kuntien yhteiseen toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamis päätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Valtuusto voi erottaa valtuuston ja valitsemlensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamis päätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Valtuusto voi erottaa pormestarin ja apulaispormestarin kesken toimikauden, jos hän ei nauti valtuuston luottamusta.

Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljäsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen. Päätöksen tekemiseen vaaditaan valtuuston enemmistöpäätös.

Kuntalaki 35 §

Valtuuston on asetettava tilapäinen valiokunta, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenen on oltava valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalaki 93 §

Kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä tai niitä, jotka 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut. Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto.

Kuntalaki 79 §

Luottamushenkilö pysyy toimessaan, kunnes toimeen on valittu toinen henkilö. Uusi luottamushenkilö ryhtyy heti hoitamaan tehtävää, vaikka erottamis päätöksestä valitettaisiin.

2. Tilapäinen valiokunta

Luottamushenkilöiden erottaminen tulee 34 §:n mukaan vireille kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljäsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen.

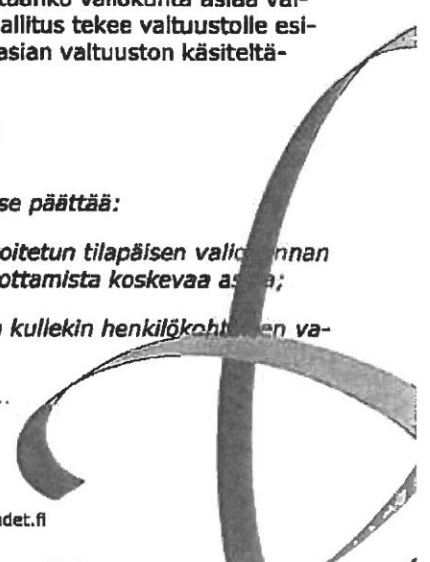
Kuntalain 93 §:n säännös edellyttää, että kunnanhallitus valmistelee valtuustossa käsiteltävät asiat eräitä pykälässä pois suljettuja asioita lukuun ottamatta. Valmistelupakon piiristä ei ole suljettu pois tilapäisen valiokunnan asettamista koskevaa asiaa. Kun asia on tullut vireille, kunnanhallituksen tulee saattaa valtuuston päätettäväksi, asetetaanko valiokunta asiaa valmistelevaan. Hallituksen "valmisteluksi" riittää tällöin se, että hallitus tekee valtuustolle esityksen siitä, asetetaanko tilapäinen valiokunta vai ei ja saattaa asian valtuuston käsiteltäväksi.

Kunnanhallituksen päätösehdotus valtuustolle voi olla seuraava:

"Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää:

1) asettaa keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitettua tilapäisen valiokunnan valmistelevaan toimielimen/puheenjohtajiston erottamista koskevaa asiaa;

2) valita tilapäiseen valiokuntaan (viisi) jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen;

3) nimetä varsinaisista jäsenistä valiokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan; sekä

4) että vallokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin kunnan hallintosäännön määräyksiä ja että asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja että valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin."

Valtuusto päättää viime kädessä äänestämällä siitä, johtaako kunnanhallituksen esitys tai valtuutettujen aloite tilapäisen valiokunnan asettamiseen. Valiokunnan asettamisen kannalla tulee olla valtuuston enemmistö. Asian käsittely jää siihen, mikäli valiokuntaa ei aseteta.

Jotta tilapäisen vallokunnan työskentely valmisteluolimenä olisi riittävän tehokasta, sen jäsenmäärää ei ole syytä päättää liian suureksi. Sopivan kokoinen valiokunta voi olla 5, korkeintaan 7 jäsentä. Valiokunnan jäsenille on syytä valita henkilökohtaiset varajäsenet ja valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Tasa-arvolain 4.2 § vaatii, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava sekä miehiä että naisia vähintään 40 %. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota valiokunnan kokoonpanon tasapuolisuuteen ja pyrkiä siihen, että eri miellipidesuuntaukset saavat vallokunnassa edustuksensa.

Valiokunnan jäseniksi voidaan valtuutettujen lisäksi valita varavaltuutettuja. Varsinaisista jäsenistä valtuuston on valittava vallokunnalle puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

Työskentelynsä aluksi valiokunnan on syytä koota kaikki se aineisto, mikä asiassa on kertynyt. Huomionarvoista on myös, että tilapäisen vallokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto.

Päätös asettaa tilapäinen vallokunta on asian valmistelua, joten päätökseen liitetään valituskielto. Toimielimen erottamista koskeva valtuuston päätös on valituskelpoinen ja valituksessa voi vedota myös mahdollisiin laillisuusvirheisiin liittyen tilapäisen vallokunnan asettamiseen.

3. Tilapäisen valiokunnan asiakirjojen julkisuus

Tilapäinen valiokunta on julkisuuslain 4.1 §:n 4 kohdassa tarkoitettu kunnallinen viranomainen, ja sen laatimiin ja vastaanottamiin asiakirjoihin sovelletaan julkisuuslakia. Valiokunnan pöytäkirjat ovat julkisia allekirjoittamisen jälkeen, lukuun ottamatta salassa pidettäviä tietoja.

Yksittäinen toimielimen jäsen tai varajäsen on asianosaisen asemassa. Asianosaisen tiedonsaantioikeus ulottuu muihinkin kuin julkisiin asiakirjoihin, jos ne voivat vaikuttaa hänen ansa käsittelyyn.

Valiokunnan sisäiset valmisteluasiat ja sähköpostivaihto eivät lähtökohtaisesti ole viranomaisen asiakirjoja, ellei niitä liitetä pöytäkirjoihin tai arkistoida.

4. Esteellisyys

Jos valtuutettujen aloite koskee *kunnanhallituksen erottamista*, kunnanhallituksen jäsenet ovat kunnanhallituksessa asian käsittelyssä esteellisiä. Kun vallokunnan asettaminenkin menee valtuuston käsittelyyn kunnanhallituksen valmistelemana, tässä tilanteessa kunnanhallituksen on asiaa enemmän käsittelemättä syytä saattaa valtuuston päätettäväksi, asetetaanko valiokunta valmistamaan erottamista eli johtaako erottamisaloite jatkovalmisteluun.

Valtuustossa valtuutettujen esteellisyysperusteet ovat lievemmät kuin kunnanhallituksessa. Jos erotettavat luottamushenkilöt ovat myös *valtuutettuja*, he eivät KHO:n päätöksen mukaan ole kuitenkaan esteellisiä käsittelemään erottamistaan valtuustossa (KHO 1998:19).

Erottamisasiaa koskevan valtuustoaloitteen allekirjoittamisen ei voida katsoa tekävän allekirjoittajista sellaisia asianosaisia, että he olisivat esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn valtuustossa. Allekirjoittaja voidaan myös valita asiaa valmistelemaan tilapäisen valiokunnan jäseneksi.

Tilapäisessä valiokunnassa sovelletaan hallintolain 28.1 §:n esteellisyysperusteluita eli esteellisuuden arviointi on tiukempaa kuin valtuutetun esteellisyys valtuustossa. Tilapäisen valiokunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle toimielimen/puheenjohtajiston erottamista koskevaa asiaa. Valiokuntaan ei tulisi valita valtuutettuja jotka itse tai joiden hallintolain 28 §:ssä tarkoitettu läheinen on kyseisen toimielimen/puheenjohtajiston jäsen tai varajäsen, koska he ovat esteellisiä valmistelemaan omaa tai läheisen erottamista eivätkä siten voisi osallistua valiokunnan työskentelyyn.

5. Asianosaisen kuuleminen luottamuksen menettämisen syistä

Erottamisen kohteena oleville luottamushenkilöille on varattava tilaisuus antaa selityksensä luottamuksen menetyksen syistä ja erottamisvaatimuksesta. Myös toimielimen varajäseniä tulee kuulla. Kuulemisen suorittaa asian valmistelusta vastaava tilapäinen valiokunta. Asianosaisen kuuleminen hallintomenettelyssä perustuu hallintolain 34 §:ään, jonka mukaan *asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun.*

Vaatimuksena asiassa on lähinnä valtuutettujen tekemä aloite tai kunnanhallituksen esitys toimielimen erottamisesta. Selvityksiä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun, ovat lähinnä valiokunnan kokoama aineisto, josta on tarkoituksenmukaista laatia erillinen muistio.

Hallintolain 34 §:n ilmenevässä tarkoituksessa tilapäinen valiokunta antaa tiedoksi valmistelunsa muistion liitteineen. Muistio on valmistelun ja päätöksenteon pohjana.

Hallintolain 33 ja 36 §:n mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Määräajan on oltava asian laatuun nähden riittävä. Asianosaiselle on samalla ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä asian ratkaisemista.

Hallintolain 37 §:n mukaan viranomaisen voi asianosaisen pyynnöstä varata tilaisuuden asian selvittämiseksi tarpeellisten tietojen suulliseen esittämiseen. Suullinen kuuleminen on siis viranomaisen harkinnassa.

Kuulemisen jälkeen kunnanhallitukselle varataan vielä kuntalain 35 §:n mukaisesti tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta.

6. Erottamisen päätösehdotus

Kuntalain 35 §:n mukaan erottamisen valmistelee valtuuston asettama tilapäinen valiokunta. Erottaminen tällä perusteella voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteista. Perusteiden tulee kuitenkin olla asiallisia eivätkä ne voi perustua mielivaltaan. Erottuspäätöksessä on mainittava, mihin luottamuspula on perustunut. Tilapäisen valiokunnan päätösesitys voi olla seuraava:

"Tilapäinen valiokunta esittää valtuustolle, että valtuusto päättää:

- 1) todeta toimielimen/puheenjohtajiston menettäneen valtuuston luottamuksen x perusteella,*
- 2) erottaa kuntalain 34 §:n nojalla toimielimen/puheenjohtajiston,*
- 3) todeta, että erotetut luottamushenkilöt pysyvät toimessaan, kunnes toimeen on valittu toinen henkilö sekä*
- 4) antaa kunnanhallituksen tehtäväksi päätöksen toimeenpanon."*

7. Uuden toimielimen valinta

Kuntalain 79 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan, kunnes toimeen on valittu toinen henkilö. Erotettujen luottamushenkilöiden tilalle valitaan välittömästi uudet henkilöt. Valinta voidaan tehdä samassa kokouksessa, kun valtuusto tekee päätöksen erottamisesta. Erottuspäätöksen osalta valtuuston pöytäkirja on syytä tarkastaa kokouksessa heti päätöksenteon jälkeen ennen uusien luottamushenkilöiden valintaa. Uudet luottamushenkilöt ryhtyvät heti hoitamaan tehtävänsä, vaikka erottamispäätöksestä valitettaisiin.

8. Oikeuskäytäntöä

KHO 4.7.2016 T 2929: A on sähköpostiviestillä pyytänyt tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalta sivistyslautakunnan jäsenten valiokunnalle antamia selvityksiä. Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja on A:n sähköpostiviestiin antamassaan vastauksessa kertonut, että tilapäinen valiokunta on kokouksessaan todennut kirjallisena saamansa kuulemisaineiston kokonaisuudessaan salassa pidettäväksi.

Tilapäinen valiokunta on kaupunginvaltuuston keskuudestaan oman päätöksentekonsa valmistelusta varten asettama tilapäinen valmisteluelin. Tilapäisen valiokunnan on tämän vuoksi

julkisuuslakia sovellettaessa katsottava kuuluvan sen asettaneeseen kunnalliseen viranomaiseen eli kaupunginvaltuustoon. A:n pyytämät sivistyslautakunnan jäsenten selvitykset ovat viranomaiselle asian käsittelyä varten toimitettuja selvityksiä. Julkisuuslain 7 §:n 1 momentin ja 10 §:n mukaan kyseiset asiakirjat ovat tulleet niihin mahdollisesti sisältyviä yksittäisiä salassa pidettäviä tietoja lukuun ottamatta julkisiksi, kun tilapäinen valiokunta on ne saanut. **Asian ratkaisevan toimielimen jäsenet eivät ole julkisuuslain 22 §:ssä tarkoitettuja sivullisia, joten A:lla ja muilla päätöksentekoon valtuustossa osallistuneilla valtuutetuilla on ollut kuntalain 43 §:ssä säädetyn luottamushenkilön tiedonsaantioikeuden nojalla oikeus saada tilapäiselle valiokunnalle toimitetut selvitykset nähtäväkseen ennen valtuuston kokousta salassapitosäännösten estämättä. Asianosaisilla on lisäksi ollut oikeus saada kyseiset asiakirjat julkisuuslain 11 §:ssä säädetyn asianosaisen tiedonsaantioikeuden nojalla.** Sivistyslautakunnan jäsenten tilapäiselle valiokunnalle antamissa lausumissa on esitetty selvitystä samolsta selkoista, joiden perusteella tilapäinen valiokunta on esityksessään valtuustolle katsonut sivistyslautakunnan menettäneen valtuuston luottamuksen. **Kyselset selvitykset ovat näin ollen voineet vaikuttaa asian käsittelyyn.** A:n olisi asianosaisena ja valtuutettuna pitänyt saada pyynnöstään tutustua niihin ja lausua niistä oma näkemyksensä ennen asian ratkaisemista, vaikka hänen kuulemistaan kyseisistä selvityksistä ei olisi asian luonteen vuoksi pidetty tarpeellisenä. Sama oikeus on ollut asiakirjoja mahdollisesti pyytäneillä muilla asian käsittelyyn valtuustossa osallistuneilla asianosaisilla. Kaupunginvaltuuston päätös on edellä mainituista asianosaisen kuulemiseen ja valtuutetun tiedonsaantioikeuden epäämiseen liittyvistä syistä virheellisessä järjestyksessä syntynyt.

KHO 16.4.2014 T 1298: Yhdeksän kunnanvaltuutettua oli tehnyt kunnanvaltuustolle aloitteen 1995Kuntal 21 ja 22 §:n mukaisiin toimiin ryhtymisestä kunnanhallituksen erottamiseksi. Asiaa oli valmisteltu kunnanhallituksessa, joka oli päättänyt esittää valtuustolle muun muassa, että valtuusto päättää asettaa tilapäisen valiokunnan valmistelemaan kunnanhallituksen erottamista. Valtuusto päätti olla asettamatta tilapäistä valiokuntaa ja katsoi, että aloite on loppuun käsitelty. Hallinto-oikeus jätti tutkimatta kunnan jäsen A:n valituksen valtuuston päätöksestä sillä perusteella, että valtuuston ratkaisu asettaa tai olla asettamatta tilapäinen valiokunta on rinnastettavissa 1995Kuntal 91 §:ssä tarkoitettuun vain valmistelua koskevaan päätökseen. Tällaisesta päätöksestä ei saa tehdä kunnallisvalitusta. KHO totesi, että **valtuuston päätös sisälsi lopullisen kannanoton siitä, ettei valtuustoaloitteessa mainitun asian valmistelua jatketa. Kysymys ei ollut vain valmistelua koskevasta päätöksestä, vaan valtuuston päätös olla asettamatta tilapäistä valiokuntaa oli valituskelpoinen päätös.** Tämän vuoksi hallinto-oikeuden päätös oli kumottava. A:n valitus otettiin viivytyksen välttämiseksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa välittömästi tutkittavaksi ja hylättiin. Valtuusto oli voinut harkintansa mukaan päättää, ettei tilapäistä valiokuntaa aseteta. Valtuusto ei ollut käyttänyt harkintavaltansa muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on ollut käytettävissä. Päätös ei ollut muutenkaan lainvastainen.

KHO 13.6.2011 T 1434: Hallinto-oikeus oli valituksenalaisella päätöksellään katsonut, että tilapäisen valiokunnan kokoonpano ei ole ollut asianmukainen, valiokunnan kokouskutsuissa oli rikottu kaupungin hallintosäännön määräyksiä ja että valiokunnan työ ei ole ollut esteetöntä ja puolueetonta. Hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan kaikista näistä seikoista yhteensä seurasi, että valtuuston päätös oli syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja oli siten lainvastainen.

Kunnanjohtajan irtisanomista valmistelemaan asetettuun **tilapäiseen valiokuntaan voidaan valita vain valtuutettuja.** Tähän valmistelevaan toimielimeen osallistuvien valtuutettujen esteellisyyttä tarkasteltaessa on otettava huomioon laissa säännelty kunnanjohtajan irtisanomisen peruste, hänen asemansa luottamushenkilöihin nähden ja se että tilapäiseen valiokuntaan valitaan yksinomaan valtuutettuja. Tilapäiseen valiokuntaan valitut valtuutetut eivät ole esteellisiä sillä perusteella, että he ovat allekirjoittaneet kunnanjohtajan irtisanomista tai toisiin tehtäviin siirtämistä koskevan aloitteen tai muuten ilmaisseet kantansa asiassa jo etukäteen.

KHO 19.5.1998 T 949: Kunnanvaltuusto oli äänin 12-5 päättänyt, että kunnanhallitus nauttii valtuuston luottamusta. Asian käsittelemiseen ja päätöksentekoon valtuustossa oli osallistunut neljä kunnanhallituksen jäsentä, yksi varajäsen ja yhden varajäsenen puoliso. Kuntalain 52 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintomenettelylain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähisukulaistaan tai lähisukulaiseen rinnastettavaa henkilöä. Kuntalain 21 §:n mukaan valtuusto voi erottaa kunnan luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushen-

kliöitä. Kuntalain esitöistä ilmenee, että 21 §:ssä säädetään niin sanotusta sovelletusta parlamentarismista. Tämä sovellettu parlamentarismi kohdistuu koko toimielimeen ei yksittäiseen luottamusmieheen. Tämän vuoksi erottamispäätösikin koskee aina kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä. Valituksessa tarkoitetut **kunnanhallituksen jäsenet, varajäsenet ja varajäsenen puoliso eivät siten olleet esteellisiä ottamaan osaa kunnanhallituksen luottamusta koskevaan päätöksentekoon valtuustossa.**

KHO 29.8.1997 T 2046: KHO katsoi, että **kaupunginhallituksen luottamuksesta ja kansalaisaloitteesta päättämistä ei voitu valtuuston selityksessä esitetyillä perusteilla pitää sellaisena kiireellisenä asiana, joka on voitu ottaa käsiteltäväksi, vaikka sitä ei mainittu kokouskutsussa (äänestys 4-1).** Selityksessään valtuusto oli todennut, että asia oli kiireellinen, koska julkisuuteen saatetut yli 150 kuntalaisen sekä perussuomalaisen puolueen valtuustoryhmän aloitteet kaupunginhallituksen erottamisesta olisivat suuresti vahingoittaneet ja haitanneet kaupunkia luottamustilanteen ollessa pitkään ratkaisematta.

PROSESSIKUVAUS JA AIKATAULUTUS

- 24.4.2020 Aloite tilapäisen valiokunnan perustamisesta on tullut kuntaan.
- 5.5.2020 Kunnanhallitus on kokouksessaan § 182 toiminut ”postilaatikkona” ja enempää asiaa käsittelemättä saattanut asian valtuuston päätettäväksi.
- 1.6.2020 Kunnanvaltuusto on 1.6.2020 § 39 päättänyt perustaa tilapäisen valiokunnan, valinnut siihen jäsenet sekä puheenjohtajiston.
- 18.6.2020 Tilapäinen valiokunta järjestäytyy, valitsee sihteerin ja laatii kuulemiskirjeen ja listaa kuultavat luottamushenkilöt.
- 25.6.2020 Kirjatut kuulemiskirjeet oltava lähetettynä.
- 9.7.2020 Kirjattujen kirjeiden säilytysaika Postissa päättyy.
- 23.7.2020 Kuulemisen määräaika päättyy.
- Tilapäinen valiokunta kokoaa lausumista yhteenvedon ja laatii esityksensä (useampi kokous).
- 11.8.2020 Kunnanhallitus antaa Kuntalain 35 §:n mukaisen lausumansa muiden toimielinten osalta, mutta ei lausu kunnanhallituksen osalta.
- 31.8.2020 Valtuusto päättää tilapäisen valiokunnan esityksen pohjalta asiasta.

TOIMIELINTEN JÄSENET

Kunnanhallitus

	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj	Rajala Pekka (Kesk.)	Kantola Susanna (Kesk.)
1. vpj	Mertaniemi Tuula (OMK)	Linnala Maija (OMK)
2. vpj	Fagerholm Raili (Vas.)	Toivanen Marita (Vas.)
	Korva Merja (Kesk.)	Toivola Juha (Kesk.)
	Mäntymaa Vuokko (Kesk.)	Palosaari Raija (KD)
	Pekkala Antti (PS)	Mäkitalo Jussi (PS)
	Erkkilä Akseli (KL)	Kautto Sakari (SDP)
	Ovaskainen Ahti (OMK)	Vaara Yrjö (OMK)
	Marttila Outi (OMK)	Huilaja Tiina (Vihr.)

Vapaan sivistystyön lautakunta

	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj	Palosaari Raija (KD)	Kyrö Reijo (Kesk.) ¹
1. vpj	Ylisuvanto Jukka (Vas.)	Fagerholm Emilia (Vas.)
2. vpj	Suhonen Eeva (Kok.)	Huikuri-Kujala Helena (OMK)
	Nilivaara Anna-Liisa (Kesk.)	Jokela Ville (Kesk.)
	Siitonen Esa (Kesk.)	Niskanen Maarit (Kesk.)
	Ala Kimmo (PS)	Pekkala Antti (PS)
	Lompola Mikko (KL)	Toivola Ritva (SDP)
	Poti Jukka (Kok.)	Lompola Lasse (OMK)
	Kurt Heli (OMK)	Vanhatalo Leena (OMK)

Koululautakunta

	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj	Jussila Asko (Vas.)	Fagerholm Emilia (Vas.)
1. vpj	Kantola Susanna (Kesk.)	Hangasvaara Sirkka (Kesk.)
2. vpj	Yritys Inkeri (OMK)	Jylhä Marita (OMK)
	Jokela Ville (Kesk.)	Mäntymaa Vuokko (Kesk.)
	Pääkkölä Matti (Kesk.)	Kyrö Reijo (Kesk.)
	Kenttälä Toni (PS)	Pekkala Antti (PS)
	Moksi Aila (SDP)	Hettula Arto (SDP)
	Linnala Jukka (OMK)	Mertaniemi Hannu (OMK)
	Huikuri-Kujala Helena (OMK)	Sieppi Taru (Kok.)

Sosiaali- ja terveyslautakunta

	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj	Granroth Aaro (Vas.)	Kenttälä Pekka (Vas.)
1. vpj	Huilaja Tiina (Vihr.)	Kangas Pentti (OMK)
2. vpj	Salmi Jukka (Kesk.)	Toivola Juha (Kesk.)
	Hangasvaara Sirkka (Kesk.)	Jussila Kai (Kesk.)
	Pudas Anna-Liisa (Kesk.)	Kantola Susanna (Kesk.)
	Ala Kimmo (PS)	Lehtonen Minna (PS)
	Hettula Arto (SDP)	Kautto Sakari (SDP)
	Suhonen Eeva (Kok.)	Mikkonen Maire (Kok.)
	Vaara Yrjö (OMK)	Kurt Heli (OMK)

Rakennus- ja ympäristölautakunta

	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj	Jauhojärvi Pirkko (Kesk.)	Jokela Ville (Kesk.)
1. vpj	Ovaskainen Ahti (OMK)	Vaara Yrjö (OMK)
2. vpj	Vuoli Oula (Vas.)	Jussila Katja (Vas.)
	Toivola Juha (Kesk.)	Korva Merja (Kesk.)
	Mäntymaa Vuokko (Kesk.)	Hettula Juha (Kesk.)
	Niva Jukka (KL)	Ylitörmänen Janne (KL)
	Mäkitalo Jussi (PS)	Lehtonen Minna (PS)
	Huilaja Tiina (Vihr.)	Vanhatalo Leena (OMK)
	Yritys Inkeri (OMK)	Linnala Maija (OMK)

Tekninen lautakunta

	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj	Toivanen Marita (Vas.)	Vuomajärvi Liisa (Vas.)
1. vpj	Marttila Outi (OMK)	Vanhatalo Leena (OMK)
2. vpj	Jauhojärvi Pirkko (Kesk.)	Kangas Eija (Kesk.)
	Hettula Juha (Kesk.)	Kuusela Mika (Kesk.)
	Pääkkölä Matti (Kesk.)	Mäntymaa Vuokko (Kesk.)
	Fagerholm Raili (Vas.)	Uusisalmi Atte (Vas.)
	Pekkala Antti (PS)	Kenttälä Toni (PS)
	Ovaskainen Ahti (OMK)	Antila Marko (Kok.)
	Sieppi Taru (Kok.)	Linnala Maija (OMK)

KUULEMISKIRJE 18.6.2020

Hallintolain 34 §:n mukainen kuuleminen liittyen mahdolliseen luottamushenkilön erottamiseen epäluottamuksen perusteella

Kuulemisen tarkoitus

Tämä kuuleminen liittyy mahdolliseen luottamushenkilön erottamiseen Kuntalain 34 §:n perusteella.

Kuntalaki 34 §

Valtuusto voi erottaa kunnan, kuntayhtymän ja kuntien yhteiseen toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Valtuusto voi erottaa valtuuston ja valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Valtuusto voi erottaa pormestarin ja apulaispormestarin kesken toimikauden, jos hän ei nauti valtuuston luottamusta.

Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljäsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen. Päätöksen tekemiseen vaaditaan valtuuston enemmistöpäätös.

Asianosaisen kuuleminen

Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kittilän kunnan 14 valtuutettua ja 2 varavaltuutettua on kuntaan 24.4.2020 saapuneessa kirjeessä esittänyt:

”Kittilän kunnanvaltuusto on kokouksessaan 11.11.2019 valinnut jäsenet ja puheenjohtajiston valtuuston jäljellä olevan toimikauden loppuun saakka kunnanhallitukseen, sosiaali- ja terveyslautakuntaan, tekniseen lautakuntaan, rakennus- ja ympäristölautakuntaan, koululautakuntaan sekä vapaan sivistystyön lautakuntaan.

Esitämme, että kaikki edellä mainitut 11.11.2019 valtuuston kokouksessa valitut toimielimet erotetaan sekä toimielinten puheenjohtajistot, koska ne eivät nauti meidän luottamustamme. Vaadimme, että kunnassa ryhdytään pikaisesti valmistelemaan Kuntalain 35 § mukaisen tilapäisen valiokunnan perustamista asiaa valmistelemaan."

Kittilän kunnanvaltuusto on kokouksessaan 1.6.2020 § 39 päättänyt asettaa tilapäisen valiokunnan valmistelemaan Kittilän kunnan toimielinten erottamista koskevaa asiaa.

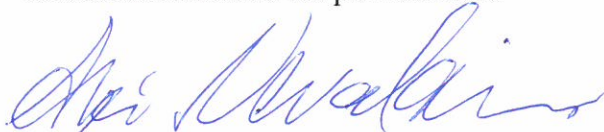
Ennen asian ratkaisemista pyydetään Teiltä asianosaisena erotettavaksi ehdotetun toimielimen varsinaisena tai varajäsenenä mielipiteenne asiasta sekä antamaan selityksenne sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Kirjallinen selvitys on toimitettava viimeistään torstaina 23.7.2020 Kittilän kuntaan. Kirjalliseen selvitykseen tulee liittää tunnus "Tilapäinen valiokunta 1.6.2020". Selvitys voidaan antaa:

- postittamalla: Kittilän kunta, Valtatie 15, 99100 Kittilä
- käyntiosoite: Valtatie 15, Kittilä
- sähköpostilla: kirjaamo@kittila.fi

Kirjallisen selvityksen antamatta jättäminen ei estä asian valmistelun jatkamista taikka päätöksen tekemistä aloitteen johdosta.

Kittilässä kesäkuun 18. päivänä 2020

Aki Nevalainen
Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja

Liite: Aloite toimielinten erottamiseksi epäluottamuksen perusteella liitteineen